

ZAKON O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

(Urednički pročišćeni tekst, "Narodne novine", broj 62/08 i 81/11)

I. OPĆE ODREDBE

1. Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuju se **polje primjene Zakona**, pojam, vrste i opseg besplatne pravne pomoći (u daljnjem tekstu: pravna pomoć), korisnici pravne pomoći, nadležnost, postupak i uvjeti za ostvarivanje pravne pomoći, pružatelji pravne pomoći, pravna pomoć iz razloga pravičnosti, prekogranično ostvarivanje pravne pomoći, financiranje pravne pomoći i nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

(2) Ovim se Zakonom uređuje pružanje pravne pomoći u građanskim postupcima, upravnim postupcima i upravnom sporu.

(3) Ovim se Zakonom uređuju uvjeti i postupak po kojem nadležna tijela odlučuju o oslobođenju od plaćanja sudskih pristojbi i oslobođenju od plaćanja troškova sudskog postupka.

2. Pojam pravne pomoći

Članak 2.

Pravna pomoć, u smislu ovoga Zakona je način olakšavanja **ostvarenja prava hrvatskih državljana i stranaca te pristupa sudovima i javnopravnim tijelima u Republici Hrvatskoj koja o pravima i obvezama odlučuju**, na način da troškove u cijelosti ili djelomično snosi Republika Hrvatska, uzimajući u obzir njihov materijalni položaj i okolnost da ne bi mogli ostvariti **prava** bez ugrožavanja svojeg uzdržavanja i uzdržavanja članova svojeg kućanstva.

(2) Pravna pomoć može biti uređena posebnim zakonom ako je to nužno s obzirom na posebne vrste postupka.

(3) Kada se pravo na pravnu pomoć odobrava na temelju posebnih propisa, odredbe ovoga Zakona primijenit će se na pitanja koja nisu uređena tim posebnim propisima.

(4) Korisnik kojemu je odobrena pravna pomoć na temelju posebnih propisa ne može u istim slučajevima koristiti pravo na pravnu pomoć u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(5) Odredbe ovoga Zakona kojima se uređuju uvjeti i postupak po kojem nadležna tijela odlučuju o oslobođenju od plaćanja sudskih pristojbi i oslobođenju od plaćanja troškova sudskog postupka imaju prednost u primjeni pred odredbama drugih posebnih propisa kojima se uređuju ta pitanja.

3. Značenje pojedinih izraza

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. *Članovi kućanstva* su braćni ili izvanbraćni drug, djeca i **ostali srodnici u pravoj i pobočnoj liniji, srodnici po tazbini i druge osobe neovisno o stupnju i vrsti srodstva, a koje žive u istom stambenom prostoru s podnositeljem zahtjeva za pravnu pomoć, zajednički snose troškove i zadovoljavaju potrebe zajedničkog života.**

2. *Imovina* podnositelja zahtjeva su sve pokretnine, nekretnine, imovinska prava, iznos gotovine u domaćoj i stranoj valuti, štednja odnosno novčana sredstva na osobnim računima

ili štednim knjižicama, darovi, vrijednosni papiri, dionice, **poslovni udjeli** i ostala imovina u tuzemstvu i u inozemstvu podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva.

3. *Imovno stanje* podnositelja zahtjeva su ukupni dohodak, ukupni primici i imovina podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva.

4. **Javnopravno tijelo je tijelo državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima, koje u okviru djelokruga utvrđenog na temelju zakona postupaju i rješavaju u upravnim stvarima.**

5. *Korisnik pravne pomoći* je fizička osoba koja koristi ovim Zakonom **propisanu vrstu** pravne pomoći.

6. *Neopravdano korištena pravna pomoć* je pravna pomoć odobrena ili ostvarena na temelju neistinitih podataka ili prikrivanja činjenica, odnosno ostvarena promjenom podataka na rješenju o odobravanju korištenja pravne pomoći.

7. **Obrazac zahtjeva za odobravanje pravne pomoći sadržava podatke o podnositelju zahtjeva i članovima njegova kućanstva, o imovnom stanju podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva i vrsti pravne pomoći koja se traži te druge podatke potrebne radi odlučivanja o zahtjevu.**

8. *Potvrda o visini dohotka* je potvrda koju u tekućoj godini za prethodnu kalendarsku godinu, na zahtjev podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva, izdaje Porezna uprava.

9. *Pravni savjet* je cjelovita uputa o načinu i mogućnostima **ostvarenja i /ili zaštite određenog prava korisnika.**

10. *Primici* su, prema propisima o oporezivanju dohotka, primici koji se ne smatraju dohotkom i primici na koje se ne plaća porez na dohodak, kao i ostali neoporezivi primici podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva.

11. *Pružatelj pravne pomoći* je odvjetnik, **ovlaštena udruga, visoko učilište putem pravne klinike, ured državne uprave u županiji i Ured Grada Zagreba**, koji u skladu s ovim Zakonom pružaju pojedini oblik pravne pomoći.

12. **Sastavljanje podnesaka u postupcima** je izrada **podnesaka kojima** se postupak pokreće ili se podnosi u pojedinoj fazi postupka.

13. *Ukupni dohodak* je ukupni iznos dohotka podnositelja zahtjeva i dohotka članova njegova kućanstva, ostvaren u tuzemstvu i u inozemstvu sukladno propisima o oporezivanju dohotka, a umanjen za iznos uplaćenog poreza i prireza.

14. *Ukupni primici* su ukupni iznosi / vrijednosti primitaka podnositelja zahtjeva i primitaka članova njegovog kućanstva, ostvareni u tuzemstvu i u inozemstvu.

15. **Rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći je upravni akt kojim se odobrava pravna pomoć te određuje vrsta i opseg odobrene pravne pomoći.**

16. *Ured* je ured državne uprave u županiji i ured Grada Zagreba. Nadležni ured je ured na području čije teritorijalne nadležnosti podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili boravište. Kada se radi o hrvatskim državljanima koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj i strancima, nadležni ured je onaj ured na području čije teritorijalne nadležnosti je sjedište suda ili upravnog tijela, odnosno pravne osobe s javnim ovlastima pred kojima podnositelj zahtjeva pokreće postupak.

17. **Zadovoljavajući stambeni prostor je u smislu ovoga Zakona jedini stan ili kuća koju podnositelj zahtjeva koristi zajedno s članovima kućanstva za stanovanje.**

II. VRSTE, UVJETI I OPSEG PRAVNE POMOĆI

1. Vrste pravne pomoći

Članak 4.

(1) Vrste pravne pomoći su:

- a) primarna pravna pomoć,
- b) sekundarna pravna pomoć,
- c) oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi,
- d) oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka.

(2) Primarna pravna pomoć obuhvaća:

- pravni savjet,
- sastavljanje podnesaka pred javnopravnim tijelima,
- zastupanje u postupcima pred javnopravnim tijelima,
- pravnu pomoć u mirnom izvansudskom rješenju spora.

(3) Sekundarna pravna pomoć obuhvaća:

- pravni savjet,
- sastavljanje podnesaka u sudskim postupcima,
- zastupanje u sudskim postupcima,
- pravnu pomoć u mirnom rješenju spora.

(4) Odobravanje sekundarne pravne pomoći uključuje i oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi i oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka.

(5) Odobravanje oslobođenja od plaćanja troškova sudskog postupka uključuje i oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi.

Članak 5.

(1) Ostvarivanje pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona odobrit će se u postupcima pred sudovima i javnopravnim tijelima kada se u njima rješava o pravima korisnika za koja se prema odredbama ovoga Zakona može odobriti pravna pomoć.

(2) Primarna pravna pomoć može se odobriti u sljedećim postupcima:

- a) koji se odnose na statusna prava građana,
- b) koji se odnose na utvrđivanje prava i obveza iz mirovinskog i/ili zdravstvenog osiguranja,
- c) koji se odnose na utvrđivanje prava i obveza iz sustava socijalne skrbi,
- d) iznimno, u svim ostalim upravnim postupcima kada takva potreba proizlazi iz konkretnih životnih okolnosti podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva, a u skladu s temeljnim ciljem i svrhom ovoga Zakona,
- e) zaštite prava radnika pred poslodavcem.

(3) Sekundarna pravna pomoć može se odobriti u sljedećim postupcima:

- a) u svezi sa stvarnim pravima, osim zemljišnoknjižnih postupaka,
- b) iz radnih odnosa,
- c) iz obiteljskih odnosa,
- d) ovršnim postupcima i postupcima osiguranja kada je riječ o prisilnom ostvarenju ili osiguranju tražbine koja proizlazi iz postupka za koji se prema odredbama ovoga Zakona može odobriti pravna pomoć,
- e) mirnog rješenja spora,
- f) iznimno, u svim ostalim sudskim postupcima kada takva potreba proizlazi iz konkretnih životnih okolnosti podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva, a u skladu s temeljnim ciljem i svrhom ovoga Zakona.

(4) Primarnu pravnu pomoć iz stavka 2. točke e) ovoga članka ovlašteni su pružati samo odvjetnici i sindikati.

(5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u sudskim postupcima sud može na zahtjev stranke koja ne ispunjava ovim Zakonom propisane uvjete odobriti pravnu pomoć iz razloga pravičnosti.

Članak 5.a

(1) Primarna pravna pomoć može se ostvariti pod uvjetom:

- a) da podnositelj zahtjeva sam ne raspolaže dovoljnim znanjem i sposobnošću da pravo ostvari,**
- b) da pravna pomoć nije podnositelju zahtjeva osigurana po odredbama posebnih propisa,**
- c) da su materijalne prilike podnositelja zahtjeva takve da bi angažiranje stručne pravne pomoći moglo ugroziti uzdržavanje podnositelja zahtjeva i članova kućanstva, u skladu s uvjetima određenim u članku 8. ovoga Zakona.**

(2) Sekundarna pravna pomoć može se ostvariti pod uvjetom:

- a) da je riječ o složenijem postupku,**
- b) da podnositelj zahtjeva nema sposobnosti sam se zastupati,**
- c) da zahtjev koji podnositelj postavlja nije očito neosnovan, odnosno neostvariv,**
- d) da su materijalne prilike podnositelja zahtjeva takve da bi angažiranje odvjetnika moglo ugroziti uzdržavanje podnositelja zahtjeva i članova kućanstva, u skladu s uvjetima određenim u članku 8. ovoga Zakona,**
- e) da nije riječ o obijesnom parničenju.**

(3) Smatrat će se da je riječ o obijesnom parničenju u slučaju kada su očekivanja podnositelja zahtjeva očito nerazmjerna sa stvarnom situacijom te ako je razvidno da podnositelj zahtjeva zlorabi mogućnost podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć te ako su očekivanja podnositelja zahtjeva u očitoj suprotnosti s konačnim ishodima u sličnim predmetima ili su očekivanja podnositelja zahtjeva u suprotnosti s principima poštenja i morala.

Članak 5.b

(1) Oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi iz članka 4. stavka 1. točke c) ovoga Zakona odnosi se na sve sudske pristojbe određene posebnim propisom.

(2) Oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi djeluje od dana kada je uredu podnesen zahtjev za odobravanje sekundarne pravne pomoći, odnosno zahtjev za oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi i vrijedi za sve podneske i radnje za koje je prema odredbama posebnog propisa nastala pristojbena obveza toga dana ili kasnije. Isto vrijedi i u slučaju kada je korisnika naknadno sud oslobodio plaćanja sudske pristojbe u skladu s odredbama članka 42. do 44. ovoga Zakona.

(3) Korisnik je dužan već uz tužbu ili drugi podnesak ili radnju za koju se traži oslobođenje od plaćanja sudske pristojbe priložiti rješenje o odobravanju korištenja sekundarne pravne pomoći, rješenje o oslobođenju od plaćanja troškova sudskog postupka ili rješenje o oslobođenju od plaćanja sudskih pristojbi, odnosno naznačiti da je takav zahtjev podnesen.

(4) Kada je korisnik u smislu stavka 3. ovoga članka naznačio da je zahtjev podnesen, dužan je to opravdati dostavljanjem rješenja iz stavka 3. ovoga članka u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva. Kada je korisnik podnio žalbu protiv rješenja kojim je njegov zahtjev odbijen, dužan je bez odgode o tome izvijestiti sud. U tom slučaju rok za dostavu rješenja iz stavka 3. ovoga članka ističe u roku od 15 dana od dana primitka rješenja o žalbi.

(5) Kada ured odlučuje samo o zahtjevu za oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi iz članka 4. stavka 1. točke c) ovoga Zakona, postupak će provesti u skladu s načelom ekonomičnosti i učinkovitosti postupka, odgovarajućom primjenom odredaba ovoga Zakona o uvjetima i postupku za ostvarivanje sekundarne pravne pomoći, vodeći u prvom redu računa o iznosu dužnih sudskih pristojbi u postupku u kojem se traži oslobođenje, imovnom stanju podnositelja zahtjeva te ocjenjujući učinak koji bi

plaćanje sudskih pristojbi imalo na uzdržavanje podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva. U tom se slučaju ne primjenjuju odredbe članka 5. stavka 1. do 4. i članka 5.a stavka 2. točke a), b) i c) ovoga Zakona.

Članak 5.c

(1) Oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka iz članka 4. stavka 1. točke d) ovoga Zakona obuhvaća oslobođenje od polaganja predujma za troškove svjedoka, vještaka, uviđaja, oglasa i drugih potrebnih troškova u skladu s mjerodavnim pravilima postupka.

(2) Predujam za troškove postupka iz stavka 1. ovoga članka isplatit će se iz sredstava suda pred kojim se vodi postupak kada je to nužno za vođenje postupka, a u skladu s mjerodavnim pravilima postupka obveza polaganja predujma pada na korisnika pravne pomoći.

(3) Troškovi isplaćeni iz sredstava suda čine dio troškova postupka te će o naknadi tih troškova od protivnika stranke koja je korisnik pravne pomoći odlučiti sud prema odredbama mjerodavnih pravila postupka o naknadi troškova.

(4) Troškove isplaćene iz sredstava suda naplaćuje, po službenoj dužnosti, sud od stranke koja je dužna nadoknaditi ih u skladu s mjerodavnim pravilima postupka.

(5) Ako je protivniku korisnika pravne pomoći naloženo nadoknaditi troškove postupka, a utvrdi se da on ne može te troškove platiti, sud može naknadno odrediti da troškove iz stavka 1. ovoga članka plati u cijelosti ili djelomično korisnik pravne pomoći iz onoga što mu je dosuđeno ako visina dosuđenoga utječe na imovno stanje korisnika u mjeri koja opravdava povrat. Time se ne dira u pravo korisnika da u tom slučaju za ono što je platio traži naknadu od protivnika.

(6) Kada ured odlučuje samo o zahtjevu za oslobođenje od plaćanja sudskih troškova postupka iz članka 4. stavka 1. točke d) ovoga Zakona, postupak će provesti odgovarajućom primjenom odredaba ovoga Zakona o uvjetima i postupku za ostvarivanje sekundarne pravne pomoći. U tom slučaju ne primjenjuju se odredbe članka 5.a stavka 2. točke a) i b) ovoga Zakona.

2. Opseg pružanja pravne pomoći

Članak 6.

(1) Odobravanje pravne pomoći odnosi se na potpuno ili djelomično osiguravanje plaćanja troškova pravne pomoći.

(2) Odobrena pravna pomoć može biti ograničena samo iz razloga koji su propisani ovim Zakonom.

(3) Kada je pravna pomoć odobrena u smanjenom opsegu, razliku do punog iznosa nagrade i naknade troškova za rad pružatelju koji je odvjetnik nadoknađuje korisnik u preostalom razmjeru prema vrijednosti poduzete radnje utvrđene Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

III. KORISNICI PRAVNE POMOĆI

Članak 7.

(1) Korisnici pravne pomoći u smislu ovoga Zakona su hrvatski državljani, stranci na privremenom boravku, stranci na stalnom boravku, azilanti, stranci pod supsidijarnom zaštitom i stranci pod privremenom zaštitom.

(2) Korisnici pravne pomoći, uz osobe iz stavka 1. ovoga članka, su tražitelji azila u postupcima za koje pravna pomoć tražiteljima azila nije predviđena posebnim zakonom.

(3) Stranci na privremenom boravku i stranci na stalnom boravku mogu ostvariti pravo na pravnu pomoć pod uvjetom uzajamnosti.

(4) Korisnici pravne pomoći su djeca stranci koja su u Republici Hrvatskoj zatečena bez pratnje roditelja ili zakonskog zastupnika.

(5) Korisnici pravne pomoći su stranci koji nezakonito borave i stranci na kratkotrajnom boravku koji su u postupku donošenja rješenja o protjerivanju te u postupku donošenja rješenja o napuštanju Republike Hrvatske.

Članak 8.

1) Pravna pomoć odobrit će se kada imovno stanje podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva odgovara sljedećim uvjetima:

a) da ukupni dohodak i ukupni primici podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva mjesečno ne prelaze po članu kućanstva iznos najniže osnovice za obračun i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja,

b) da podnositelj zahtjeva ili punoljetni članovi njegova kućanstva ne posjeduju imovinu, u novčanom ili nenovčanom obliku, osim nekretnina, koja prelazi iznos od dvadeset najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, na dan podnošenja zahtjeva, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja,

c) da podnositelj zahtjeva ili punoljetni članovi njegova kućanstva nemaju, osim stana ili kuće u kojoj stanuju, drugi stan ili kuću, odnosno drugu nekretninu,

d) da podnositelj ili punoljetni članovi njegova kućanstva nemaju u vlasništvu prijevozno sredstvo čija vrijednost prelazi osamnaest najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja.

(2) Iznimno, pravna pomoć odobrit će se i podnositeljima zahtjeva koji ne ispunjavaju uvjete iz stavka 1. ovoga članka ako je njihovo imovno stanje takvo da bi, s obzirom na stvarne ili predvidive troškove postupka, plaćanje troškova postupka ugrozilo uzdržavanje podnositelja zahtjeva i članova kućanstva.

(3) Pravna pomoć odobrit će se djeci, koju su roditelji i drugi obveznici uzdržavanja po odredbama zakona dužni uzdržavati, u postupcima koji se vode pred nadležnim tijelima radi ostvarivanja prava djeteta na uzdržavanje neovisno o materijalnim prihodima obitelji.

(4) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, a pod uvjetima iz članka 5.a stavka 1. i 2. ovoga Zakona, osobama iz članka 7. ovoga Zakona pravna pomoć odobrit će se bez utvrđivanja imovnog stanja ako je:

a) osobi utvrđeno pravo na uzdržavanje u skladu s posebnim propisima kojima je uređeno ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi ili

b) pravo na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.

IV. PRUŽATELJI PRAVNE POMOĆI

Članak 9.

(1) Pružatelji pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona su odvjetnici, ovlaštene udruge, uredi državne uprave u županijama i Ured Grada Zagreba te visoka učilišta.

(2) Pružatelji pravne pomoći pružaju pravnu pomoć uz naknadu.

(3) Pružatelji ne smiju koristiti bilo koji oblik promidžbe o pružanju pravne pomoći prema

odredbama ovoga Zakona. U slučaju nedozvoljene promidžbe primjenjuju se mjere propisane ovim Zakonom, za nesavjesno pružanje pravne pomoći.

1. Odvjetnici kao pružatelji pravne pomoći

Članak 10.

- (1) **Odvjetnici pružaju primarnu i sekundarnu pravnu pomoć propisanu odredbama ovoga Zakona.**
- (2) **Odvjetnik ne smije odbiti pružiti pravnu pomoć u skladu s odredbama ovoga Zakona.**
- (3) **Iznimno od stavka 2. ovoga, članka odvjetnik može odbiti pružiti pravnu pomoć u sljedećim slučajevima:**
 - a) **ako je on ili koji drugi odvjetnik koji je radio ili radi u istom uredu u istoj stvari ili stvari koja je s njome pravno povezana zastupao protivnu stranku ili obje stranke, dao im pravni savjet ili od njih primio uputu,**
 - b) **ako je u istoj stvari ili stvari koja je s njome pravno povezana radio kao odvjetnički vježbenik kod odvjetnika koji je zastupao protivnu stranku,**
 - c) **ako je u istoj stvari ili stvari koja je s njome pravno povezana radio kao sudac, državni odvjetnik ili kao službena osoba u upravnom ili drugom postupku,**
 - d) **ako mu je Hrvatska odvjetnička komora odobrila pružanje specijalizirane pravne pomoći, a riječ je o predmetu koji ne pripada njegovoj priznatoj specijalnosti.**
- (4) **Korisnik pravne pomoći može o odbijanju pružanja pravne pomoći pisanim putem obavijestiti ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, koje će o tome bez odgode izvijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru kako bi Hrvatska odvjetnička komora utvrdila opravdanost navedenog odbijanja.**
- (5) **Neosnovano odbijanje pružanja pravne pomoći smatrat će se u smislu ovoga Zakona nesavjesnim pružanjem pravne pomoći.**
- (6) **Hrvatska odvjetnička komora, radi olakšanja izbora pružatelja, sastavit će za svaku županiju popise odvjetnika koji su izrazili interes za pružanje pravne pomoći. Popisi će se obnavljati najmanje jedanput godišnje.**
- (7) **Na međusobne odnose između korisnika pravne pomoći i odvjetnika kao pružatelja pravne pomoći te na prava i obveze korisnika pravne pomoći kao stranke u postupku i odvjetnika koji pruža pravnu pomoć kao punomoćnika u postupku primjenjuju se odredbe posebnih propisa kojima se uređuje odvjetnička služba te svih mjerodavnih postupovnih i drugih propisa, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.**

2. Udruge kao pružatelji pravne pomoći

Članak 11.

- (1) **Ovlaštene udruge pružaju primarnu pravnu pomoć prema odredbama ovoga Zakona.**
- (2) **Ovlaštene udruge ne smiju odbiti pružiti pravnu pomoć donosiocu **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći.****
- (3) **Udruga stječe ovlast za pružanje pravne pomoći upisom u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć pri ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa. Udruga se upisuje u registar kada pruži dokaze da je osigurala pružanje pravne pomoći od strane osobe koja ima diplomski studij prava, ima položen državni stručni ili pravosudni ispit i najmanje dvije godine radnog staža u struci, odnosno znanstveno zvanje te kada pruži dokaze o uplati osiguranja od odgovornosti za štetu nanесenu stranci pružanjem pravne pomoći u visini od 50% osiguranja propisanog Zakonom o odvjetništvu.**
- (4) **Ovlaštene udruge mogu pružati pravnu pomoć i osobama koje nisu korisnici pravne**

pomoći prema odredbama ovoga Zakona, ali izvan sredstava odobrenih na temelju projekta i bez prava na naknadu.

(5) U slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Zakona rješenjem će se izbrisati ovlaštena udruga iz Registra udruga ovlaštenih za pružanje besplatne pravne pomoći. Protiv rješenja o brisanju udruge iz Registra udruga ovlaštenih za pružanje besplatne pravne pomoći ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor.

Članak 12.

- (1) Udruga podnosi zahtjev za upis u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.
- (2) Zahtjevu za upis u registar prilažu se statut udruge, rješenje o upisu u registar udruga, dokazi o osiguranoj suradnji osobe koja prema odredbama ovoga Zakona može pružati pravnu pomoć u udruzi te kopija police osiguranja od odgovornosti za štetu.
- (3) Na postupak upisa udruge u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć, odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o udrugama.
- (4) O upisu udruga u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć izdaje se rješenje kojim se udruga ovlašćuje za pružanje primarne pravne pomoći.
- (5) Protiv rješenja kojim se odbija upis u registar nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor.
- (6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati način vođenja i oblik registra udruga ovlaštenih za pružanje pravne pomoći.

Članak 13.

- (1) Sindikati pružaju primarnu pravnu pomoć prema odredbama ovoga Zakona pod uvjetima propisanim za ovlaštene udruge.
- (2) Zahtjevu za upis u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć prilažu se statut, rješenje o upisu u registar prema odredbama Zakona o radu, dokazi o osiguranoj suradnji osobe koja prema odredbama ovoga Zakona može pružati pravnu pomoć u ovlaštenoj udruzi te kopija police osiguranja od odgovornosti za štetu.
- (3) U skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o parničnom postupku sindikati pružaju pravnu pomoć nezavisno od odredbi ovoga Zakona.

3. Visoka učilišta kao pružatelji pravne pomoći

Članak 14.

- (1) Visoka učilišta koja izvode sveučilišne studije u znanstvenom području prava mogu putem pravnih klinika, u skladu sa svojim općim aktima, u okviru primarne pravne pomoći davati, pravne savjete i izrađivati **podneske**.
- (2) Pravne klinike imaju pravo odlučivanja o pružanju pravne pomoći u skladu s ciljem za koji su osnovane i programom svojeg djelovanja.
- (3) Visoka učilišta mogu pružati pravnu pomoć i osobama koje nisu korisnici pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona, ali izvan sredstava odobrenih na temelju projekata i bez prava na naknadu.

4. Uredi državne uprave kao pružatelji pravne pomoći

Članak 14.a

(1) Uredi državne uprave u županijama i Ured Grada Zagreba mogu putem stručne službe pružati primarnu pravnu pomoć odgovarajućom primjenom odredaba ovoga Zakona koje se odnose na visoka učilišta.

(2) Pravnu pomoć iz stavka 1. ovoga članka ne mogu pružati službenici koji rješavaju o zahtjevima za odobravanje besplatne pravne pomoći.

V. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVNE POMOĆI

Članak 15.

(1) Postupak za odobravanje pravne pomoći pokreće se podnošenjem zahtjeva **nadležnom** uredu.

(2) Postupak za odobravanje primarne pravne pomoći može se pokrenuti i izravnim podnošenjem zahtjeva ovlaštenim udrugama, sindikatima i **pravnim klinikama i uredima državne uprave, koji će zahtjev bez odgode proslijediti nadležnom uredu radi donošenja rješenja.**

1. Zahtjev za odobravanje pravne pomoći

Članak 16.

(1) Zahtjev se uredu podnosi na propisanom obrascu uz koji se prilaže pisana izričita suglasnost podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva o dopuštenju uvida u sve podatke o imovini i dohotku.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka žrtve obiteljskog nasilja izjave iz stavka 1. ovoga članka podnose samo za sebe.

(3) Azilanti, stranci pod supsidijarnom zaštitom, stranci pod privremenom zaštitom te žrtve trgovanja ljudima, uz zahtjev prilažu potvrdu nadležnog tijela o svom statusu.

(4) Iznimno, ako osoba podnosi zahtjev izravno ovlaštenim pružateljima iz članka 15. stavka 2. ovoga Zakona uz propisani obrazac prilaže potvrdu porezne uprave o visini dohotka podnositelja zahtjeva i članova kućanstva kao i izjave podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva o imovini.

(5) Podnositelj zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka koji je korisnik nekog od prava iz sustava socijalne skrbi i drugih oblika pomoći podnosi uz zahtjev potvrdu nadležnog centra za socijalnu skrb o vrsti i visini primljene pomoći u posljednjih dvanaest mjeseci ili je korisnik prava na opskrbinu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, podnosi uz zahtjev potvrdu ili presliku **pravomoćnog** rješenja o opskrbinu.

Članak 17.

Obrazac zahtjeva, kao i obrasce izjave o imovnom stanju i o dopuštanju uvida u podatke o imovini te popis dokumenata kojima se utvrđuje visina dohotka u tekućoj godini, propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa, pravilnikom.

Članak 18.

Informacije o mogućnostima i uvjetima korištenja pravne pomoći, kao i obrasce zahtjeva, strankama su dužna učiniti dostupnim sudbena tijela prvoga stupnja, **javnopravna** tijela prvoga stupnja, pružatelji pravne pomoći kao i uredi koji odobravaju pravnu pomoć.

Članak 19.

(1) Nadležna tijela i sudovi u čijoj je nadležnosti vođenje registara, odnosno upisnika o stvarima i pravima koji čine imovinu podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva, dužni su u roku od 8 radnih dana, na zahtjev nadležnog ureda državne uprave, dostaviti tražene podatke o imovini podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva. Kada nadležna tijela i sudovi po drugoj osnovi posjeduju navedene podatke, dužni su ih na

zahtjev nadležnog ureda državne uprave dostaviti u najkraćem mogućem roku kako bi nadležni ured mogao u zakonom propisanom roku odlučiti o zahtjevu za odobravanje korištenja pravne pomoći.

(2) U svrhu rješavanja o zahtjevu za odobravanje korištenja pravne pomoći Financijska agencija (FINA) na zahtjev nadležnog ureda državne uprave dostavit će sve podatke o otvorenim računima u banci za sve transakcijske račune te o postojanju novčanih sredstava podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva, koji se odnose na novčani polog po viđenju i ulog na štednju po viđenju, oročena novčana sredstva, stambeni štedni ulog i depozit u kreditnoj uniji.

(3) U skladu s odredbama posebnih propisa, a na temelju prethodne pisane izričite suglasnosti podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva, Središnje klirinško depozitarno društvo dužno je u roku od 8 dana, na zahtjev nadležnog ureda državne uprave, dostaviti podatke o vrijednosnicama.

(4) U skladu s odredbama posebnih propisa kojima je uređena obveza čuvanja bankovne tajne, a na temelju prethodne pisane izričite suglasnosti podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva, kreditna institucija dužna je u roku od 8 radnih dana, na zahtjev nadležnog ureda državne uprave, dostaviti tražene podatke.

(5) Pisanom izričitom suglasnošću smatra se izjava iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 20.

Za točnost podataka navedenih u zahtjevu podnositelj odgovara materijalno i kazнено.

Članak 21.

(1) Ured će provjeriti činjenice navedene u obrascu **Zahtjeva za odobravanje besplatne pravne pomoći podnositelja zahtjeva**, primjenjujući odredbe Zakona o općem upravnom postupku koje se odnose na utvrđivanje činjeničnog stanja.

(2) Ured je dužan tijekom svakog kvartala provjeriti najmanje 10% podnesenih zahtjeva.

2. Odlučivanje o zahtjevu za odobravanje pravne pomoći i donošenje rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći

Članak 22.

(1) Korištenje pravne pomoći odobrava se podnositelju zahtjeva koji ispunjava uvjete za ostvarivanje prava na pravnu pomoć **donošenjem rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći**. Rješenjem se određuje i vrsta i opseg pomoći koji se odobravaju.

(2) Kada ured utvrdi da podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete za odobravanje prava na pravnu pomoć, donosi rješenje kojim se zahtjev odbija.

3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, kada utvrdi da podnositelj zahtjev ispunjava uvjete za oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi iz članka 4. stavka 1. točke c) ovoga Zakona, ured će donijeti rješenje kojim se djelomično odobrava korištenje pravne pomoći oslobođenjem od plaćanja sudskih pristojbi, a djelomično zahtjev odbija.

(4) Protiv rješenja ureda iz stavka 2. ovoga članka podnositelj zahtjeva može u roku od 15 dana od dana dostave rješenja podnijeti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa, koje je po žalbi dužno odlučiti u roku od 8 dana od dana zaprimanja uredne žalbe.

(5) Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa kojim se žalba odbija, može se pokrenuti upravni spor.

Članak 23.

- (1) Po zahtjevu odlučuje ured u roku od 15 dana od dana podnošenja **urednog** zahtjeva.
- (2) Iznimno, ako se **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći donosi** za pravnu stvar u kojoj podnositelj zahtjeva ne bi, uslijed proteka roka, nakon 15 dana mogao ostvariti pravo koje je predmet postupka, **rješenje se donosi** odmah, a najkasnije u roku koji podnositelju zahtjeva omogućava pravodobno poduzimanje radnji za ostvarivanje prava.
- (3) Za podnošenje zahtjeva ne plaćaju se upravne pristojbe.
- (4) **Neovisno o stavku 1. i 2. ovoga članka pružatelji iz članka 15. ovoga Zakona pravni savjet mogu dati i prije donošenja rješenja o zahtjevu uz obvezu da se zahtjev bez odgode dostavi nadležnom uredu.**

Članak 24.

- (1) Pri odobravanju pravne pomoći, imovno se stanje podnositelja zahtjeva utvrđuje za dvanaest mjeseci prije početka mjeseca u kojem se podnosi zahtjev.
- (2) Ukupni dohodak i ukupni primici korisnika i članova njegova kućanstva, koji su ostvareni u razdoblju od dvanaest mjeseci, prije početka mjeseca u kojem se podnosi zahtjev, uzet će se u obračun u razmjernim dijelovima (1/12).

Članak 25.

- (1) Imovno stanje utvrđuje se istodobnim ispunjavanjem uvjeta na temelju ukupnog dohotka, ukupnih primitaka i imovine podnositelja zahtjeva te punoljetnih članova njegova kućanstva.
- (2) Primicima koji se, u smislu ovoga Zakona, ne uzimaju u obzir pri utvrđivanju imovnog stanja smatraju se:

- potpore zbog zbrinjavanja ratnih invalida i članova obitelji smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskoga rata,
- doplatak za djecu i novčani primici za opremu novorođenog djeteta,
- primici, pomoći i naknade osoba s invaliditetom, osim plaća i mirovina,
- potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog elementarnih nepogoda,
- potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog ratnih događaja,
- naknade koju obitelj prima kao udomiteljska obitelj,
- prava iz sustava socijalne skrbi i drugi oblici pomoći,
- naknade roditelju zbog njege djeteta s težim smetnjama,
- sredstva za uzdržavanje djeteta ostvarena prema propisima o obiteljskim odnosima,
- primici koje fizičke osobe ostvaruju na osnovi darovanja pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe,
- stipendije učenicima i studentima za redovito školovanje, do propisanog iznosa prema poreznom propisu,
- naknade prijevoznih troškova na službenom putovanju u visini stvarnih izdataka,
- naknade troškova noćenja na službenom putovanju u visini stvarnih izdataka,
- naknade troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka, prema cijeni mjesečne, odnosno pojedinačne prijevozne karte,
- naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka, na način propisan poreznim propisom,
- naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe prema poreznom propisu,
- potpore zbog invalidnosti radnika, do visine utvrđene prema poreznom propisu,
- potpore za slučaj smrti radnika, do visine utvrđene prema poreznom propisu,
- potpore u slučaju smrti člana kućanstva radnika, do visine utvrđene prema poreznom propisu,
- naknade štete nastale zbog narušena zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti,
- naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja,

- potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika, u skladu s poreznim propisom,
- dar djetetu do 15 godina starosti i godišnja nagrada za božićne blagdane, do visine utvrđene poreznim propisom,
- iznos dnevnica za službena putovanja, terenski dodatak, pomorski dodatak, do visine propisane poreznim propisom,
- **porodiljne naknade,**
- **novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti.**

(3) Imovina koja se, u smislu ovoga Zakona, ne uzima u obzir pri utvrđivanju imovnog stanja jest:

- stan ili kuća u kojoj živi podnositelj zahtjeva, ako je u njegovom vlasništvu ili u vlasništvu članova njegova kućanstva, koja se u smislu članka 3. ovoga Zakona smatra zadovoljavajućim stambenim prostorom, kao i poslovni prostor i stvari koje neposredno služe za obavljanje djelatnosti u razini koja služi osiguranju minimalnih uvjeta uzdržavanja podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva,
- predmeti koji su u skladu s propisima o ovrsi u građanskim sporovima, kao i u sporovima iz naplate osiguranja izuzeti od ovrhe, izuzevši gotovinu, osobno vozilo u vrijednosti od najviše osamnaest najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja,
- **osobni prilagođeni automobil koji koristi osoba s invaliditetom kao ortopedsko pomagalo do vrijednosti 100.000,00 kuna.**

(4) Imovno stanje podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva utvrđuju se na temelju navoda podnositelja zahtjeva u obrascu **zahtjeva za odobravanje besplatne pravne pomoći** i potvrde o visini dohotka podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva.

Članak 26.

(1) Pri odobravanju pravne pomoći neće se uzeti u obzir dohodak i primici po osnovi nesamostalnog rada i samostalne djelatnosti, sukladno propisima o oporezivanju dohotka, koje su podnositelj zahtjeva i članovi njegova kućanstva prestali ostvarivati u vremenu od dvanaest mjeseci prije početka mjeseca u kojem se podnosi zahtjev, ako im je u tom razdoblju prestao radni odnos ili su prestali obavljati samostalnu djelatnost.

(2) Ako korisnik i članovi njegova kućanstva započnu ostvarivati dohodak i primitke po osnovi nesamostalnog rada i samostalne djelatnosti tijekom dvanaest mjeseci prije početka mjeseca u kojem se podnosi zahtjev, u imovno stanje za odobravanje pravne pomoći uračunat će se iznos toga dohotka i tih primitaka razmjerno broju mjeseci u kojima su ih započeli ostvarivati.

(3) Pri odobravanju pravne pomoći neće se uzeti u obzir imovno stanje onih članova kućanstva koji su u postupku, za koji je podnesen zahtjev, protustranka podnositelja zahtjeva.

Članak 27.

(1) Ako nakon odobravanja pravne pomoći dođe do promjene u imovnom stanju korisnika koja bi, da je postojala u trenutku podnošenja zahtjeva, dovela do odbijanja zahtjeva ili odobravanja zahtjeva u manjem opsegu, donijet će se rješenje o prestanku korištenja pravne pomoći, odnosno izmijeniti **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći** tako da se utvrdi manji opseg pravne pomoći.

(2) Ako se utvrdi da je podnositelj zahtjeva naveo netočne podatke, neće se odobriti pravna pomoć te podnositelj neće moći podnijeti ponovni zahtjev u sljedećih šest mjeseci od dana donošenja rješenja.

(3) Ako se tijekom korištenja pravne pomoći utvrdi da je korisnik dao netočne podatke o svom imovnom stanju, primijenit će se odredbe koje se odnose na neopravdano korištenje pravne pomoći.

(4) Ako su podnositelj zahtjeva ili članovi njegova kućanstva unutar 12 mjeseci koji prethode podnošenju zahtjeva raspolagali bez naknade imovinom na taj način da su radi toga raspolaganja ostvareni uvjeti za odobravanje pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona, primijenit će se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na neopravdano korištenje pravne pomoći.

Članak 28.

- (1) Korisnik pravne pomoći mora ispunjavati utvrđene uvjete za pravnu pomoć tijekom postupka za koji je ona odobrena.
- (2) Od dana podnošenja zahtjeva do dana konačnog obračuna troškova pravne pomoći, korisnik pravne pomoći je dužan izvijestiti ured o svim promjenama koje bi mogle imati utjecaja na pravo ostvarivanja i opseg pravne pomoći.
- (3) Korisnik pravne pomoći dužan je izvijestiti o nastalim promjenama u roku od 8 dana od dana saznanja za njih. U suprotnom će se na korisnika primijeniti odredbe ovoga Zakona o neopravdanom korištenju pravne pomoći.

Članak 29.

- (1) Ured će po službenoj dužnosti preispitati pravo na pravnu pomoć kad sazna za postojanje novih okolnosti koje mogu utjecati na odobravanje ili opseg odobrene pravne pomoći.
- (2) Na temelju novih okolnosti i činjenica donijet će se rješenje.
- (3) Na rješenje o **ukidanju** ili o izmjeni **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** korisnik pravne pomoći ima pravo podnijeti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa **u roku od 15 dana** od primitka rješenja. Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa kojim se žalba odbija može se pokrenuti upravni spor.

3. Rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći

Članak 30.

- (1) **Rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći doneseno** za primarnu pravnu pomoć sadrži potvrdu o ispunjavanju uvjeta za dobivanje pravne pomoći i daje pravo za korištenje svih oblika primarne pravne pomoći.
- (2) **Rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći doneseno** za sekundarnu pravnu pomoć **donosi** se za postupak određene vrste i stupnja koji ne obuhvaća postupke po izvanrednim pravnim lijekovima za koje se mora zatražiti **ново rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći**.
- (3) Korisnik pravne pomoći na temelju **donesenog rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** samostalno odlučuje o izboru pružatelja pravne pomoći, vodeći računa o ovlasti pružatelja da pruža pojedine oblike pravne pomoći.
- (4) Pri izboru pružatelja pravne pomoći korisnik ne smije neopravdano povećavati troškove pružene pravne pomoći. U suprotnom, neopravdano stvoreni troškovi terete korisnika pravne pomoći.
- (5) Odabranom pružatelju korisnik pravne pomoći dužan je odmah predati **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći**.
- (6) Odabrani pružatelj pravne pomoći dužan je **popuniti obrazac obavijesti iz članka 33. stavka 2. ovoga Zakona i bez odgode, a najkasnije u roku od 8 dana od dana zaprimanja rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći, dostaviti nadležnom uredu.**
- (7) **Ako korisnik u roku od 90 dana od dana uredne dostave ne iskoristi pravo na odobrenu pravnu pomoć, ured će po službenoj dužnosti rješenje poništiti.**

(8) Smatrat će se da korisnik nije iskoristio pravo na odobrenu pravnu pomoć kada ured u roku iz stavka 7. ovoga članka ne primi obavijest iz članka 33. stavka 2. ovoga Zakona, odnosno kada ga o tome korisnik ne obavijesti.

(9) Rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći doneseno za oslobodenje od plaćanja sudskih pristojbi iz članka 4. stavka 1. točke c) ovoga Zakona sadržava potvrdu o ispunjavanju uvjeta za oslobodenje od plaćanja sudskih pristojbi i korisniku daje pravo na oslobodenje od plaćanja sudskih pristojbi u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(10) Rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći doneseno za oslobodenje od plaćanja troškova sudskog postupka iz članka 4. stavka 1. točke d) ovoga Zakona sadržava potvrdu o ispunjavanju uvjeta za oslobodenje od plaćanja troškova sudskog postupka i korisniku daje pravo na oslobodenje od plaćanja troškova sudskog postupka u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 31.

(1) Rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći se donosi za ostvarivanje prava na pravnu pomoć u punom opsegu:

a) kad podnositelj zahtjeva ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi i druge oblike pomoći, odnosno pravo na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji,

b) kad ukupni dohodak i ukupni primici korisnika i članova njegova kućanstva iznose 50% ili manje po članu kućanstva mjesečnog iznosa najniže osnovice za obračun i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja.

(2) Svako povećanje iznosa iz stavka 1. točke b) ovoga članka za svakih sljedećih 10% ima za posljedicu smanjenje opsega pravne pomoći za 10%, ali ne ispod 50% utvrđenog iznosa naknade za pravnu pomoć.

Članak 32.

Kad pravna pomoć nije odobrena u punom opsegu, podnositelj zahtjeva može podnijeti žalbu u odnosu na dio zahtjeva za koji mu pravna pomoć nije odobrena, na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom kad je zahtjev za pravnu pomoć odbijen. Žalba ne odgađa korištenje **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** u odobrenom opsegu. Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa kojim se žalba odbija može se pokrenuti upravni spor.

Članak 33.

(1) Rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći mora sadržavati sljedeće podatke:

- ime i prezime osobe koja ispunjava uvjete za korištenje pravne pomoći, **osobni identifikacijski broj (OIB)** te broj identifikacijske isprave, prebivalište, odnosno boravište,
- broj i datum **donošenja rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći**,
- kratak opis pravne stvari za koju je pravna pomoć odobrena,
- **vrstu** i opseg odobrene pravne pomoći,
- upozorenja o načinu izbora pružatelja pravne pomoći u skladu sa člankom 30. stavkom 3. ovoga Zakona,
- potpis osobe ovlaštene za **donošenje rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći**,
- vrstu, opseg te datum okončanja pojedinih radnji u okviru pružene pravne pomoći, kao i naziv pružatelja pravne pomoći (uključujući dodatke),
- ukupne troškove pružene pravne pomoći,
- datum vraćanja **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći**,
- obračun troškova ili pojedinačnih iznosa koji se imaju vratiti ili nadoknaditi,

- potpis ovlaštene osobe koja je izvršila obračun troškova,
 - potpis osobe ovlaštene od strane ureda, uključujući predloženi iznos za vraćanje,
 - upozorenje o pravnim posljedicama u slučaju nepridržavanja odredbi ovog Zakona koje se odnose na **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći**,
 - **upozorenje o uvjetima za povrat i obvezi povrata plaćenih troškova pravne pomoći kao i pravnim posljedicama propuštanja u skladu s odredbama ovoga Zakona.**
- (2) Sastavni dio rješenja čini i obrazac obavijesti o primitku rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći koji se prilaže rješenju, a popunjava ga odabrani pružatelj.**

Članak 34.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati obrazac **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći**.

Članak 35.

- (1) O donesenim rješenjima o odobravanju korištenja pravne pomoći i isplaćenim troškovima**, ured vodi evidenciju. Pravilnikom o vođenju evidencije uredit će se način vođenja evidencije, sadržaj evidencije, a osobito podaci o trajanju postupaka za koje su **donesena rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći**, vrijednost postupka, pružatelji pravne pomoći i tijela pred kojima se vode postupci.
- (2) Pravilnik iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.**

4. Izmjena rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći

Članak 36.

Ako se **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći** izmijeni dodavanjem ili brisanjem datuma ili mijenjanjem sadržaja **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** na neki drugi način, izmjene se prihvaćaju samo ako su iste potpisane i ovjerene od strane ovlaštene osobe.

5. Uvjeti i postupak povrata plaćenih troškova pravne pomoći

Članak 37.

- (1) Kada korisnik pravne pomoći, kojeg je kao stranku u postupku zastupao odvjetnik kao pružatelj pravne pomoći, uspije u sporu, ima pravo na naknadu troškova postupka s osnove nagrade i naknade stvarnih izdataka za rad odvjetnika kao punomoćniku u postupku, u skladu s mjerodavnim postupovnim propisima, kao da ga je zastupao odvjetnik koji nije pružatelj pravne pomoći.**
- (2) Korisnik i odvjetnik kao pružatelj pravne pomoći u njegovo ime dužni su tražiti naknadu ovih troškova za radnje i do visine koja pokriva plaćene troškove pravne pomoći. Postupanje suprotno ovoj obvezi, kada je takvo pravo korisnika izvjesno, smatrat će se neopravdanim korištenjem, odnosno nesavjesnim pružanjem pravne pomoći.**
- (3) Kada korisnik pravne pomoći izgubi spor, odnosno ne uspije u postupku za čije vođenje mu je odobrena pravna pomoć, nije dužan nadoknaditi plaćene troškove pravne pomoći.**

Članak 38.

- (1) Korisnik pravne pomoći dužan je troškove pravne pomoći isplaćene prema obračunu troškova vratiti u državni proračun:**

- kada mu je u postupku odmjerena naknada troškova postupka po pružatelju odvjetniku, u skladu s mjerodavnim postupovnim propisima, za radnje u postupku za koje je bila pružena pravna pomoć,
 - kada je potpuno ili djelomično uspio u postupku te mu sud dosudi dohodak, imovinu ili primitak u smislu odredaba ovoga Zakona, odnosno kad mu u upravnom postupku pripadne određeni dohodak, imovina ili primitak u smislu odredaba ovoga Zakona, osim dohotka, imovine i primitaka koji se prema odredbama ovoga Zakona izuzimaju kod utvrđivanja imovnog stanja podnositelja zahtjeva, a vrijednost dohotka, imovine ili primitka utječe na imovno stanje korisnika u mjeri koja opravdava povrat.
- (2) Obveza korisnika pravne pomoći iz stavka 1. ovoga članka dospijeva u roku od 6 mjeseci od dana ovršnosti odluke kojom mu je dosuđen, odnosno pripao dohodak, imovina ili primitak.
- (3) Korisnik pravne pomoći dužan je u roku iz stavka 2. ovoga članka podmiriti svoju obvezu bez posebnog poziva. Kada korisnik ne izvrši svoju obvezu u propisanom roku, ured će po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim će mu naložiti izvršenje obveze plaćanja u određenom roku.
- (4) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka sadržava nalog korisniku da utvrđeni iznos obveze u određenom roku, koji ne može biti kraći od 8 dana, uplati na jedinstveni račun državnog proračuna Republike Hrvatske, kao i nalog Financijskoj agenciji za provedbu ovrhe na novčanim sredstvima korisnika sa svih njegovih računa i oročenih novčanih sredstava prema posebnim propisima koji uređuju provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u slučaju da korisnik ne plati dužni iznos utvrđene obveze.
- (5) Kada korisnik ne plati dužni iznos utvrđene obveze u roku određenom rješenjem, ured će nakon izvršnosti rješenja iz stavka 3. ovoga članka na to rješenje staviti potvrdu o izvršnosti te ga dostaviti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima korisnika u skladu s odredbama posebnih propisa koji uređuju provedbu ovrhe na novčanim sredstvima. Navedeno rješenje osnova je za plaćanje u smislu posebnih propisa koji uređuju provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.
- (6) Ako Financijska agencija u roku od godine dana od trenutka upisa u Očevidnik, koji se vodi po posebnim propisima koji uređuju provedbu ovrhe na novčanim sredstvima, ne provede ovrhu na novčanim sredstvima i oročenim novčanim sredstvima korisnika u skladu s odredbama posebnih propisa koji uređuju provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u cjelokupnom iznosu utvrđene obveze, dostavit će osnovu za plaćanje iz stavka 5. ovoga članka nadležnom ovršnom tijelu prema prebivalištu korisnika radi provedbe ovrhe na njegovoj cjelokupnoj imovini.
- (7) Ako korisnik nema prebivalište na području Republike Hrvatske, Financijska agencija dostavit će osnovu za plaćanje iz stavka 1. ovoga članka nadležnom ovršnom tijelu prema sjedištu ureda koji je donio predmetnu osnovu za plaćanje.
- (8) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ako postoje opravdane okolnosti, posebice ako ovrha odluke po kojoj korisniku pripada naknada troškova postupka, dohodak, imovina ili primitak nije uspješna, ured može odgoditi dospijeće obveze povrata plaćenih troškova pravne pomoći. Korisnik je dužan odgovarajućim ispravama dokazati postojanje opravdanih okolnosti. Ako odgoda potraje ukupno tri godine od proteka roka iz stavka 2. ovoga članka, nastupa zastara obveze povrata isplaćene pravne pomoći.

Članak 38.a

(1) Pružatelj pravne pomoći dužan je vratiti plaćene troškove pravne pomoći u skladu s odredbama članka 38. ovoga Zakona u ime i za račun korisnika kada tijekom naplate ili na drugi način dođe u posjed njegovih sredstava.

(2) Obvezu korisnika pravne pomoći vratiti plaćene troškove pravne pomoći iz članka 38. ovoga Zakona ovlašteni su u njegovo ime i za njegov račun izvršiti i dužnik korisnika, sud i javnopravno tijelo kada raspolažu sredstvima korisnika. Sud i javnopravno tijelo dužni su tako postupiti kada ih na to pozove nadležni ured.

Članak 39.

Ministar financija može donijeti napatuk o postupku i načinu obračuna **troškova prema rješenju o odobravanju korištenja pravne pomoći.**

6. Zlouporaba prava

Članak 40.

(Brisan.)

Članak 41.

(1) Korisnik pravne pomoći dužan je nadoknaditi troškove neopravdano korištene pravne pomoći i zatezne kamate. Zatezne kamate računaju se od dana od kojeg je korisnik pravne pomoći bio dužan izvijestiti ured o nastalim promjenama. Ovako vraćena sredstva su prihod državnoga proračuna.

(2) Način i vrijeme vraćanja naknade za neopravdano korištenu pravnu pomoć odredit će ured rješenjem kojim se utvrđuje da je korisnik neopravdano primio pravnu pomoć.

(3) Protiv rješenja o utvrđivanju neopravdano korištene pravne pomoći podnositelj zahtjeva može podnijeti žalbu prema odredbama ovoga Zakona o odbijanju zahtjeva.

(4) Ured može na prijedlog korisnika sklopiti nagodbu o načinu vraćanja naknade za troškove neopravdano korištene pravne pomoći, kad za to postoje razlozi utemeljeni na materijalnim prilikama korisnika. Sklopljena nagodba predstavlja ovršnu ispravu.

(5) Ako nagodba nije zaključena ili korisnik propusti dobrovoljno vratiti iznos u roku određenom rješenjem, ured će iznos obveze prisilno naplatiti odgovarajućom primjenom odredaba članka 38. stavka 3. do 7. ovoga Zakona.

VI. PRAVNA POMOĆ IZ RAZLOGA PRAVIČNOSTI

Članak 42.

(1) Pravnu pomoć iz razloga pravičnosti može odobriti samo sud nadležan za odlučivanje u predmetnom sporu na prijedlog stranke čiji je zahtjev za odobravanje pravne pomoći, zahtjev za oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi ili zahtjev za oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka nadležni ured odbio.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, sud može i prije nadležnog ureda odlučivati o zahtjevu za oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka kada je to potrebno radi hitnosti postupka ili sprečavanja odugovlačenja postupka.

(3) Prijedlog se može podnijeti prilikom pokretanja sudskog postupka ili tijekom sudskog postupka. Kada je zahtjev podnesen u tijeku postupka, sud će o tom zahtjevu odlučiti bez odgode, vodeći računa o potrebi izbjegavanja nepotrebnog odugovlačenja postupka.

(4) Predlagatelj je dužan prijedlogu priložiti rješenje ureda kojim je odbijen njegov zahtjev za odobravanje pravne pomoći, odrediti koju vrstu pravne pomoći iz članka 44. stavka 1. ovoga Zakona traži te određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih traži

odobravanje pravne pomoći iz razloga pravičnosti jer će u suprotnome sud prijedlog odbaciti.

Članak 43.

(1) Prilikom utvrđivanja imovnog stanja predlagatelja i članova njegova kućanstva sud u pravilu polazi od stanja utvrđenog od strane nadležnog ureda opisanog u rješenju, pri čemu može i sam, po službenoj dužnosti, pribavljati potrebne podatke i obavijesti od ureda, drugih institucija, predlagatelja ili na drugi prikladan način odgovarajućom primjenom odredaba ovoga Zakona.

(2) Prilikom odlučivanja o prijedlogu sud ocjenjuje:

- je li imovno stanje predlagatelja takvo da bi angažiranje odvjetnika, plaćanje pristojbi ili plaćanje predujma troška postupka moglo ugroziti nužno uzdržavanje stranke i članova njegova kućanstva,
- stupanj složenosti postupka i potrebu stručne pravne pomoći predlagatelju, imajući na umu eventualnu potrebu izjednačavanja stvarne neravnopravnosti stranaka u postupku te druge mogućnosti osiguravanja stručne pravne pomoći,
- sposobnost predlagatelja da se sam zastupa,
- postojanje potrebe i obveze predlagatelja da položi predujam za troškove postupka radi nastavka postupka,
- druge okolnosti koje mogu biti od utjecaja.

Članak 44.

(1) Sud prilikom odlučivanja o prijedlogu za odobravanje pravne pomoći iz razloga pravičnosti nije vezan prijedlogom predlagatelja te može:

- odbaciti prijedlog kao nedopušten (članak 42. stavak 1.) ili nepotpun (članak 42. stavak 4.),
 - odbiti prijedlog kao neosnovan u cijelosti,
 - odobriti sekundarnu pravnu pomoć u skladu s odredbama ovoga Zakona,
 - odobriti pravnu pomoć djelomično oslobođenjem od plaćanja sudskih pristojbi (članak 5.b), odnosno oslobođenjem od plaćanja troškova sudskog postupka (članak 5.c).
- (2) Rješenje suda o odobravanju pravne pomoći mora biti obrazloženo te se dostavlja predlagatelju i nadležnom uredu koji je dužan postupiti po odluci suda radi obračuna troškova pružatelju pravne pomoći.

(3) Rješenje o odobravanju pravne pomoći sud može u tijeku postupka ukinuti ili preinačiti kada utvrdi da su relevantne okolnosti bile drukčije, odnosno da su se u međuvremenu promijenile, zbog čega više ne postoje uvjeti za pravnu pomoć. Tom prilikom sud će riješiti hoće li predlagatelj potpuno ili djelomično nadoknaditi iznose predujmljene iz sredstava suda. Rješenje se dostavlja nadležnom uredu.

(4) Protiv odluke o prijedlogu ne može se podnijeti posebna žalba, već je predlagatelj može pobijati samo u žalbi protiv konačne odluke. Isto vrijedi i za naknadno rješenje iz stavka 3. ovoga članka, osim kada je naložena naknada predujmljenih iznosa.

VII. POSEBNE ODREDBE O ODOBRAVANJU PRAVNE POMOĆI U PREKOGRANIČNIM SPOROVIMA

Članak 45.

(1) Prekogranični spor u smislu ovoga Zakona je spor u kojem stranka koja traži pravnu pomoć ima prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije, a koja nije država članica u kojoj postupa sud, odnosno u kojoj treba izvršiti sudsku odluku.

(2) Pravna pomoć u prekograničnim sporovima odobrava se u građanskim i trgovačkim

stvarima te u postupcima mirenja, izvansudske nagodbe, izvršenju javnih isprava i pravnom savjetovanju u tim postupcima. Prekogranichnim sporovima ne smatraju se postupci vezani uz poreze te carinski i upravni postupci.

(3) Postojanje prekograničnog spora utvrđuje se prema vremenu podnošenja zahtjeva.

(4) Odredbe o prekograničnom sporu neće se primjenjivati u odnosu na Kraljevinu Dansku.

Članak 46.

(1) Tražiteljima pravne pomoći u prekograničnim sporovima odobrit će se pravna pomoć ako ispunjavaju kriterije utvrđene ovim Zakonom.

(2) Iznimno, pravna pomoć može se odobriti i kada tražitelj ne ispunjava kriterije za odobravanje pravne pomoći utvrđene ovim Zakonom i ako tražitelj pravne pomoći dokaže da nije sposoban platiti troškove postupka zbog razlike u troškovima života između države članice u kojoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište i troškova života u Republici Hrvatskoj.

(3) U postupku odobravanja pravne pomoći u prekograničnim sporovima ne plaćaju se pristojbe.

Članak 47.

(1) Stranka koja ima prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije, a traži pravnu pomoć u prekograničnom sporu pred sudom u Republici Hrvatskoj, ostvaruje pravo na pravnu pomoć u skladu s ovim Zakonom. Za utvrđivanje prebivališta ili uobičajenog boravišta mjerodavno je pravo države u kojoj stranka ima prebivalište ili uobičajeno boravište.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ili nadležno tijelo države članice u kojoj podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili uobičajeno boravište (tijelo za slanje), zahtjev za pravnu pomoć u Republici Hrvatskoj šalje ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa (tijelo za primanje).

(3) Obrasci i svi priloženi dokumenti moraju se dostaviti u prijevodu na hrvatski jezik. U protivnom će se zahtjev odbaciti.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa rješenjem će odbiti zahtjev ako se ne radi o prekograničnom sporu u smislu ovoga Zakona te ako je zahtjev podnijela stranka koja nema pravo na pravnu pomoć u prekograničnim sporovima.

(5) Protiv rješenja kojim se zahtjev odbija ili odbacuje žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 48.

(1) Uredno podnesen zahtjev ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa proslijedit će uredu na odlučivanje. Ured će u roku od 60 dana preispitati zahtjev i **donijeti rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći**, odnosno donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva koje se, putem ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, dostavlja stranci.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, uz **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći** će stranci dostaviti i popis odvjetnika na području nadležnog tijela.

(3) Kada ured donese rješenje o odbijanju zahtjeva stranac može podnijeti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa u roku od 30 dana od dana dostave rješenja.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dužno je u roku od 30 dana odlučiti o žalbi.

Članak 49.

Pravna pomoć odobrena u državi članici Europske unije u kojoj sud postupka podmiruje sljedeće troškove, izravno povezane s prekograničnim sporovima:

a) tumačenje,

b) prevođenje dokumentacije koju zahtijeva sud ili nadležno tijelo, a korisnik pravne pomoći

je podnosi, jer su potrebni za rješavanje predmeta,
c) putne troškove koje snosi podnositelj zahtjeva, ako sud ili zakon države članice Europske unije zahtijeva osobnu nazočnost osoba zaduženih za predstavljanje slučaja podnositelja zahtjeva pred sudom, a sud odluči da se te osobe ne mogu saslušati na drugi, sudu prihvatljiv, način.

Članak 50.

- (1) Stranka koja ima prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj, a koja traži pravnu pomoć u prekograničnim sporovima pred sudom druge države, članice Europske unije, svoj zahtjev podnosi uredu prema mjestu svog prebivališta ili boravišta.
- (2) Ured će zahtjev proslijediti ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa u roku od 8 dana od primitka zahtjeva.
- (3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa prevest će zahtjev i priloženu dokumentaciju na službeni jezik ili jedan od službenih jezika države članice Europske unije i nadležnoga tijela za primanje, te ga proslijediti nadležnom tijelu države članice Europske unije u kojoj sud postupa ili u kojoj se zahtijeva izvršenje sudske odluke (tijelo za primanje) u roku od 15 dana po primitku zahtjeva. Ako pravna pomoć ne bude odobrena, podnositelj zahtjeva dužan je nadoknaditi troškove prevođenja.
- (4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa rješenjem će odbiti zahtjev ako se ne radi o prekograničnom sporu u smislu ovoga Zakona ili ako je zahtjev podnijela stranka koja nema pravo na pravnu pomoć u prekograničnim sporovima.
- (5) Protiv rješenja kojim se zahtjev odbija žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (6) Neovisno o stavku 1. ovoga članka, osoba iz stavka 1. ovoga Zakona zahtjev može podnijeti neposredno tijelu koji je nadležan za primanje zahtjeva u državi članici Europske unije u kojoj postupa sud ili u kojoj treba izvršiti sudsku odluku.

Članak 51.

Kada podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj, pravna pomoć osigurat će se za podmirivanje:

- a) troškova povezanih uz pomoć lokalnog odvjetnika ili druge osobe koja je na temelju zakona ovlaštena za pravno savjetovanje, a koji su nastali u državi članici Europske unije u kojoj sud postupa do trenutka primanja zahtjeva za pravnu pomoć, u skladu s odredbama Direktive iz članka 52. ovoga Zakona.
- b) prijevoda zahtjeva i potrebne pripadajuće dokumentacije koji se šalju tijelima te države.

Članak 52.

Zahtjev za pravnu pomoć i za slanje zahtjeva za pružanje pravne pomoći iz članaka 47. i 48. ovoga Zakona, podnose se na obrascima propisanim Odlukom Komisije 2004/844/EZ, od 9. studenoga 2004., o utvrđivanju oblika zahtjeva za pravnu pomoć prema Direktivi 2003/8/EZ o poboljšanju pristupa sudu u prekograničnim sporovima uspostavom minimalnih zajedničkih pravila, koja se odnose na pravnu pomoć u takvim sporovima, te Odlukom Komisije 2005/630/EK, od 26. kolovoza 2005., o utvrđivanju obrasca za prijenos zahtjeva za pravnu pomoć prema Direktivi 2003/8/EZ, objavljenima u Službenom listu Europske unije.

VIII. FINANCIRANJE PRAVNE POMOĆI

Članak 53.

- (1) Sredstva za organiziranje i pružanje pravne pomoći na temelju **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** osiguravaju se u državnom proračunu.

(2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa odlukom dodjeljuje financijska sredstva radi financiranja projekta ovlaštenih pružatelja za pružanje primarne pravne pomoći, koja su za tu svrhu osigurana u državnom proračunu.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, uz pribavljeno mišljenje Povjerenstva za pravnu pomoć, utvrđuje kriterije za bodovanje projekta radi dodjele financijskih sredstava koja su za tu svrhu osigurana u državnom proračunu.

(4) Ministar nadležan za poslove pravosuđa može na zahtjev pružatelja odlukom dodijeliti bespovratna sredstva u iznosu od 10% od iznosa ukupno pružene pravne pomoći u slučaju nastanka izvanrednih materijalnih troškova radi pružanja pravne pomoći.

Članak 54.

(1) Sredstva za pružanje pravne pomoći udrugama i visokim učilištima za rad pravnih klinika iz državnog proračuna odobravaju se unaprijed, na temelju odobrenog projekta. Prva isplata obavlja se prilikom odobravanja projekta, a daljnje isplate obavljaju se kvartalno, nakon podnesenog izvješća.

(2) Isplata iz proračuna za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći isplaćuje se odvjetnicima na temelju **obračuna troškova u skladu s rješenjem o odobravanju korištenja pravne pomoći.**

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa daje suglasnost na **obračun troškova**. Nalog za plaćanje na temelju projekta i **obračuna troškova** daje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

(4) Uredi svakog mjeseca dostavljaju ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa **obračun troškova** s pripadajućom dokumentacijom.

(5) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa daje suglasnost na obračun **troškova** i nalog za isplatu pružatelju pravne pomoći.

(6) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dostavlja uredima obavijest o izvršenim uplatama radi zaključivanja **obračuna troškova**.

(7) Uredi mogu u jednom mjesecu **donijeti samo onoliko rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** za korištenje sekundarne pravne pomoći čija vrijednost ne prelazi iznos od 90% osiguranih sredstava u tekućem mjesecu. Podnositeljima zahtjeva koji ostvaruju pravo na pravnu pomoć, a kojima **rješenje nije moglo biti doneseno** u tekućem mjesecu, **rješenje će biti doneseno** u sljedećem mjesecu, s tim da imaju prednost kod **donošenja rješenja** pred kasnije zaprimljenim zahtjevima.

(8) U okviru mjesečno osiguranih sredstava za sekundarnu pravnu pomoć, 10% sredstava osigurava se za **donošenje rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** u hitnim slučajevima. Hitnim slučajem smatra se zahtjev u postupku u kojem bi stranka izgubila neko pravo protekom roka do kojeg bi mogla ostvariti pravo na pravnu pomoć.

(9) Neurošena sredstva za hitne slučajeve u prethodnom mjesecu prenose se u redovita sredstva za pravnu pomoć u tekućem mjesecu.

(10) O sredstvima odobrenima za projekt pružanja pravne pomoći udruga i pravna klinika moraju najkasnije do 15. siječnja svake godine podnijeti izvješće uz koje se obvezno prilaže propisana dokumentacija o utrošku sredstava.

(11) Neurošena sredstva odobrena iz državnog proračuna za pružanje pravne pomoći vraćaju se u državni proračun.

Članak 55.

(1) Odvjetnik je dužan vratiti uredu **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći s obračunom troškova** nakon pružene pravne pomoći.

(2) **Rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći s obračunom troškova koji se**

vraćaju uredu predaje se zajedno s originalima računa za nastale troškove.

(3) Ako **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći s obračunom troškova ne bude vraćeno** u roku od 15 dana od izvršenja zadnje pravne radnje za koju je **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći doneseno**, smatrat će se da pravna pomoć nije pružena.

(4) Neutrošena sredstva odobrena za pravnu pomoć vraćaju se u državni proračun.

Članak 56.

Ured će na temelju priloženih računa o troškovima za izvršene pravne radnje izvršiti ovjeru ukupnih troškova pravne pomoći prema **donesenom rješenju o odobravanju korištenja pravne pomoći**.

Članak 57.

(1) Ovlaštena udruga dužna je kvartalno dostaviti uredu popis **predanih rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** i izvješće o pruženoj pravnoj pomoći. Na temelju izvješća ured će **obračunati troškove i o tome izvijestiti** ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

(2) Visoka učilišta o radu pravnih klinika podnose samo godišnje izvješće o pruženoj pravnoj pomoći na temelju projekta, uz kojeg prilažu **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** prema kojima je pružena pravna pomoć, kao i **popis rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** prema kojima je pravna pomoć u tijeku na dan 31. prosinca one godine za koju se izvješće podnosi.

(3) U okviru sredstava koja su ovlaštenoj udruzi ili visokom učilištu za rad pravne klinike dodijeljena na temelju projekta, ovlaštena udruga i pravna klinika pružaju pravnu pomoć na temelju **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći kojim** je korisniku odobreno korištenje pravne pomoći, te utvrđena vrsta i opseg pravne pomoći.

(4) Ovlaštena udruga i visoko učilište za rad pravne klinike ne obračunavaju **troškove u skladu s rješenjem o odobravanju korištenja pravne pomoći već to rješenje** služi kao financijska dokumentacija koja se prilaže uz izvješće o provedbi projekta.

(5) U slučaju kad je pravna pomoć ostvarena sukladno odredbi članka 15. stavka 2. ovoga Zakona ovlašteni pružatelji primarne pravne pomoći sastavljaju i dostavljaju posebno izvješće o pruženoj pravnoj pomoći koje sadrži podatke i potvrde sukladno članku 16. stavku 4. i 5. ovoga Zakona.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati oblik posebnog izvješća iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 58.

(1) Sredstva za pružanje pravne pomoći ovlaštenim udrugama i visokim učilištima za rad pravnih klinika osiguravaju se na temelju projekta.

(2) Projekt mora sadržavati dokumentirane podatke o broju slučajeva pružene pravne pomoći iz prethodne godine, ako je udruga pružala pravnu pomoć u toj godini, određenje o pravnom području i vrsti postupaka za koje će se pružati pravna pomoć, određenje o području na kojem će djelovati, uz navođenje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojem udruga namjerava pružiti pravnu pomoć, kao i podatke o broju kvalificiranih osoba za pružanje pravne pomoći i njihovom rasporedu na području djelovanja.

(3) Natječaj za prihvaćanje projekta raspisuje do kraja siječnja tekuće godine ministar nadležan za poslove pravosuđa, u okviru sredstava koja se za tu namjenu osiguravaju u državnom proračunu.

(4) Poblje kriterije za vrednovanje projekta i sadržaj dokumentacije, koja se uz projekt prilaže, propisat će pravilnikom ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 59.

O sredstvima odobrenima za projekt pružanja pravne pomoći ovlaštena udruga i pravna klinika moraju najkasnije do 15. siječnja svake godine podnijeti izvješće uz koje se obvezno **prilažu rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** i prateća dokumentacija propisana ovim Zakonom za obračun **troškova**.

Članak 60.

(1) Iznosi naknade za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći određuju se za pojedine oblike pravne pomoći iz članka 4. stavka 2. i 3. ovoga Zakona i na jednak se način primjenjuju na sve pružatelje pravne pomoći.

(2) Vrijednost iznosa naknade određuje se uredbom Vlade Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa u okviru sredstava osiguranih u državnom proračunu.

(3) Uredba iz **stavka 2.** ovoga članka donosi se najkasnije u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu zakona o izvršenju državnog proračuna za pojedinu proračunsku godinu.

IX. NADZOR

1. Upravni nadzor

Članak 61.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

(2) U obavljanju upravnog nadzora ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa posebno nadzire postupanje ureda u odobravanju pravne pomoći.

2. Stručni nadzor

Članak 62.

(1) Nadzor nad savjesnim i stručnim pružanjem pravne pomoći obavlja po službenoj dužnosti tijelo pred kojim se vodi postupak u kojem stranka ostvaruje pravo na pravnu pomoć.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka nadzor nad radom udruga obavlja neposredno i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa koje će najmanje jednom u dvije godine izvršiti nadzor nad pružanjem pravne pomoći od strane udruga.

(3) Kad tijelo pred kojim se vodi postupak utvrdi da je pravna pomoć pružena nesavjesno ili nestručno, sastavit će o tome bilješku u spisu i upozorit će na tu okolnost pružatelja pravne pomoći, korisnika pravne pomoći, tijelo koje je **donijelo rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći** i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 63.

(1) Korisnik pravne pomoći koji je upozoren na nestručno ili nesavjesno pružanje pravne pomoći ima pravo povući **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći** i odabrati drugog pružatelja pravne pomoći. Pružatelj pravne pomoći ima pravo obračunati troškove do povlačenja **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći** osim za pravnu radnju koja je neposredno prethodila povlačenju **rješenja o odobravanju korištenja pravne pomoći**.

(2) Korisnik pravne pomoći dužan je obavijestiti ured o promjeni pružatelja pravne pomoći ili, ako odustane od pravne pomoći, vratiti **rješenje o odobravanju korištenja pravne pomoći** prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 64.

(1) Kad je pravnu pomoć pružao odvjetnik, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će o nestručnom ili nesavjesnom pružanju pravne pomoći obavijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru.

(2) Kad je pravnu pomoć pružala ovlaštena udruga, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će preispitati ovlast za pružanje pravne pomoći i o tome unijeti zabilješku u registar. U slučaju višekratnog ponavljanja slučajeva nesavjesnog ili nestručnog pružanja pravne pomoći od strane udruga, donijet će se rješenje o zabrani pružanja pravne pomoći i brisanju iz registra udruga koje pružaju pravnu pomoć.

(3) Kad je pravnu pomoć pružala pravna klinika, o nesavjesnoj i nestručno pruženoj pravnoj pomoći ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa obavijestit će visoko učilište koje izvodi sveučilišni studij u znanstvenom području prava.

X. PROVEDBA ZAKONA

1. Praćenje provedbe Zakona i izvješćivanje

Članak 65.

Provedbu ovoga Zakona prati ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 66.

Pružatelji pravne pomoći dužni su svake godine, najkasnije do 15. siječnja podnijeti uredu izvješće o broju i vrsti predmeta u kojima je pružena pravna pomoć u prethodnoj godini, trajanju pojedinih postupaka, te o broju predmeta u tijeku.

Članak 67.

Uredi su dužni najkasnije do 31. siječnja svake godine dostaviti ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa:

- izvješće o broju predmeta u kojima je zatraženo odobravanje pravne pomoći,
- broj odobrenih zahtjeva,
- izvješće o **donesenim rješenjima o odobravanju korištenja pravne pomoći**, obračunatim i isplaćenim sredstvima za pravnu pomoć na području svoje teritorijalne nadležnosti za prethodnu godinu.

Članak 68.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa podnijet će svake godine najkasnije do 1. ožujka Vladi Republike Hrvatske izvješće o ostvarivanju prava na pravnu pomoć i utrošenim sredstvima u prethodnoj godini.

Članak 69.

Vlada Republike Hrvatske svake će godine najkasnije do 30. travnja podnijeti Hrvatskom saboru izvješće o ostvarivanju prava na pravnu pomoć.

2. Povjerenstvo za pravnu pomoć

Članak 70.

Radi praćenja sustava pravne pomoći osniva se Povjerenstvo za pravnu pomoć (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) kao savjetodavno tijelo ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Članak 71.

Povjerenstvo prati i analizira stanje u odobravanju i korištenju pravne pomoći, prema odredbama ovoga Zakona, razmatra prijedlog godišnjeg izvješća ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, daje mišljenje na projekte te ministru nadležnom za poslove pravosuđa daje prijedloge i mišljenje za unapređivanje sustava pravne pomoći.

Članak 72.

(1) Povjerenstvo ima sedam članova koje čine: po jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, ministarstva financija, središnjeg tijela državne uprave nadležnog za sustav državne uprave te jedan predstavnik pravnih fakulteta u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu, Hrvatske odvjetničke komore, ovlaštenih udruga, sindikata upisanih u registar pružatelja pravne pomoći.

(2) Odluku o imenovanju članova Povjerenstva donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog tijela i pravnih osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Mandat Povjerenstva traje dvije godine. Povjerenstvo može započeti s radom kada su imenovani svi članovi Povjerenstva.

(4) Povjerenstvom predsjedava član Povjerenstva imenovan kao predstavnik ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

(5) Stručne poslove za pripremu rada Povjerenstva obavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 73.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa uputit će poziv tijelima i pravnim osobama iz članka 72. stavka 1. ovoga Zakona za predlaganje članova Povjerenstva najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 73.a

(1) Izbor člana Povjerenstva u ime ovlaštenih udruga provest će se tako da će ovlaštene udruge natpolovičnom većinom glasova ovlaštenih udruga u roku od 90 dana od dana dostave poziva iz članka 73. ovoga Zakona predložiti svojeg predstavnika iz redova ovlaštenih udruga.

(2) U slučaju da u roku i na način iz stavka 1. ovoga članka predstavnik ne bude predložen natpolovičnom većinom glasova ovlaštenih udruga, članom Povjerenstva smatrat će se osoba ovlaštena za zastupanje one ovlaštene udruge koja je u prethodnoj godini pružila pravnu pomoć u najvećem broju slučajeva ili druga osoba iz ovlaštene udruge koju ta ovlaštena udruge odredi.

(3) Odluku o imenovanju članova Povjerenstva donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 74.

(1) Vlada Republike Hrvatske u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladit će unutarnje ustrojstvo ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa i ureda.

(2) Grad Zagreb uskladit će ustrojstvo gradskih ureda s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 75.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će provedbene propise u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 76.

(1) Vlada Republike Hrvatske će do 31. prosinca 2008. donijeti uredbu iz članka 60. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od odredbe članka 54. stavka 2. ovoga Zakona za vrijeme od 1. travnja 2009. do 31. prosinca 2009. neće se izvršiti isplate prema obračunatim uputnicama, već će se sredstva za pravnu pomoć isplatiti odvjetnicima u prosincu 2009. godine, u razmjernom dijelu u odnosu na broj obračunatih uputnica.

Članak 77.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članaka 15. i 16. ovoga Zakona koje stupaju na snagu 1. veljače 2009., te odredbi članaka 45. do 52. ovoga Zakona koje stupaju na snagu na dan prijema Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

TEKST KOJI NIJE UŠAO U PROČIŠĆENI TEKST

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

(„Narodne novine“, broj 81/11 od 14.07.2011.)

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 53.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će provedbene propise u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Provedbeni propisi doneseni na temelju Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (»Narodne novine«, br. 62/08.) ostaju na snazi, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, do donošenja provedbenih propisa iz stavka 1. ovoga članka.

Svi pružatelji pravne pomoći upisani u Registar koji se vodi pri ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa nastavljaju s radom u skladu s odredbama Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Članak 54.

Vlada Republike Hrvatske donijet će do 31. prosinca 2011. Uredbu iz članka 60. stavka 2. Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći (»Narodne novine«, br. 62/08.).

Članak 55.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora da utvrdi i izda pročišćeni tekst Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Članak 56.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama« i stupa na snagu 15. srpnja 2011., osim odredaba članka 4. i 6. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi i oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka kao posebnih vrsta pravne pomoći, članka 20. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na

donošenje rješenja kojim se djelomično odobrava korištenje pravne pomoći oslobođenjem od plaćanja sudskih pristojbi, članka 25. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na sadržaj rješenja o oslobođenju od plaćanja sudskih pristojbi i oslobođenju od plaćanja troškova sudskog postupka, članka 3. stavka 12., članka 10. stavka 1. i članka 14. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na urede državne uprave u županijama i Ured Grada Zagreba kao pružatelje pravne pomoći, koje stupaju na snagu 1. siječnja 2013.